

A Fővárosi Törvényszék a Csömör Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Cs M ügyvéd) által képviselt INVITEL Távközlési Zrt. (2040 Budaörs, Puskás Tivadar u. 8-10.) felperesnek a dr. Bak László irodavezető által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (1054 Budapest, Alkotmány u. 5., Hiv. sz.: Vj/121/2009.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. évi július hó 9. napján kelt 5.K.30.840/2014/9. számú ítélete ellen a felperes által 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (azaz kétszázézer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak – az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására – 2.000.000 (azaz kétfélmillió) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) alapján versenyfelügyeleti eljárást indított a felperesi jogelőd ellen, mert azt észlelte, hogy az általa alkalmazott hálózati hozzáférési szerződések feltételei együttesen alkalmasak lehetnek arra, hogy más internetszolgáltató piacra lépését korlátozzák, továbbá egyes díjsomagjai kizárták, illetve egyes nagykereskedelmi szerződéses kikötései megnehezítették a hangszolgáltatás közvetítő választás révén történő nyújtását.

Az alperes a 2006. évi december hó 5. napján kelt Vj-69/2005/58. számú határozatában megállapította, hogy a felperes jogelődje visszaélt a gazdasági erőfölényével, ezért 150.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte.

Az eljárás alá vont vállalkozás keresete folytán eljáró Fővárosi Bíróság a 2007. évi december hó 4. napján kelt 16.K.30.752/2007/9. számú ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. A Fővárosi Ítéltábla a 2008. évi november hó 12. napján kelt 2.Kf.27.134/2008/8. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A bíróságok útmutatást

adtak a megismételt eljárásra vonatkozóan.

Az alperes a megismételt eljárást az időközben beolvadással történő jogutódlásra figyelemmel a felperessel szemben indította meg, illetve folytatta le, majd a 2011. évi március hó 10. napján kelt Vj-121/2009/30. számú határozatában megállapította, hogy a felperes jogelődje 2002. július 24. és 2006. április 30. között szolgáltatási területén a kiskereskedelmi lakossági vezetékes (helyhez kötött) telefon hívás szolgáltatási és telefon hozzáférési piacokon meglévő gazdasági erőfölényével a Tpv. 21.§ (1) bekezdés i) és j) pontjaiba ütközően visszaélve az új versenytársak piaci lépését indokolatlanul akadályozta, illetve a már piacon lévő versenytárs számára indokolatlanul hátrányos helyzetet teremtve korlátozta fogyasztói számára a közvetítő szolgáltató választást. Ezért a felperest 200.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte.

A jogsértés tekintetében megállapította, hogy a felperes jogelődje a szolgáltatási területén a hozzáférés feltételeit úgy alakította ki, hogy a fogyasztók ne tudjanak igénybe venni közvetítő választási szolgáltatásokat, vagy ne legyenek érdekeltek azok igénybevételére. Ez a magatartás akadályozta a versenytársak belépését és a hatékony működéshez szükséges előfizetők megnyerését lehetővé tevő terjeszkedését, így azt is, hogy érdemi verseny nyomást fejtsenek ki. A bírság körében utalt arra, hogy az alapeljárásban hozott határozatában a jogsértéssel érintett időszakot három szakaszra bontotta, és a 2004. július 15-től 2005. október 1-jéig tartó időszakot – figyelemmel a hírközlési hatóság által párhuzamosan folytatott eljárásra is – a bírság kiszabása vonatkozásában figyelmen kívül hagyta. Részletezte a bírság körében figyelembe vett súlyosító és enyhítő tényezőket, köztük a felperes terhére értékelve, hogy a jogelőd több éven át tanúsította a jogsértő magatartást.

A felperes keresetében elsődlegesen a határozat megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy jogsértést nem követett el, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését, míg harmadlagosan a határozat megváltoztatásával a bírság jelentős mérséklését kérte. Részletesen kifejtette álláspontját a jogsértés hiánya tekintetében, egyben a bírság tekintetében előadta, hogy az alapeljárásban kiszabott bírsághoz képest a korábbi párhuzamos hírközlési hatósági eljárás meg nem ismételt voltára hivatkozással megemelt összegben kiszabott bírság mértéke jogszabálysértő, eltúlzott, nem áll arányban a generális és prevenciós célokkal.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a jogalapot támadó keresetet megalapozatlannak, míg a bírság összecszerúságát támadó kereseti kérelmet megalapozottnak találta, ezért a 2012. évi június hó 13. napján kelt 5.K.32.102/2011/8. számú kijavított ítéletével az alperes határozatát részben, a bírság tekintetében hatályon kívül helyezte, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A hatályon kívül helyezett határozati rendelkezések körében az alperest új eljárásra kötelezte. Az elsőfokú bíróság a bírság összecszerúságához kapcsolódóan kifejtette, hogy a Hírközlési Hatóság által folytatott eljárásban vizsgált időszak mind az előzményi eljárásban, mind a megismételt eljárásban a versenyfelügyeleti eljárás tárgyát képezte, így ezt az időszakot is bírság alá vonhatta az alperes. A Tpv. 78.§-ának (1) bekezdésére utalással kifejtette, hogy a bírság egy ún. relatíve határozatlan szankció, a jogalkotó csak a bírság felső határát határozza meg. A bírságot a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételhez viszonyítva annak max. 10%-ában lehet kiszabni és így megítélése szerint a bírság felső határát esetről esetre egyedileg kell megállapítani. Az alperes azonban a határozata 8. és 9. pontjaiban nem rögzítette, hogy a bírság kiszabás során melyik év nettó árbevételi adatait veszi alapul, ehhez képest mely összeg tekinthető a kiszabható bírság maximumának.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezéssel nem élt, míg az alperes fellebbezésében vitatta a hatályon kívül helyező rendelkezéseket.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2013. évi március hó 27. napján kelt 2.Kf.649.905/2013/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett rendelkezését helybenhagyta. A Tpvt. 78.§-ának (1) és (3) bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy a bírság kiszabását befolyásoló körülményeket nem általánosságban, nem mechanikusan és esetlegesen a bírságközlemény szerinti számszaki adatok matematikai műveletekkel való kezelésével kell értékelni. A súlyosító és enyhítő körülménynek tartott mérlegelési szempontokat a hatások megjelölése mellett kell értékelni, és a bírság kiszabási körülményeket egymással összevetve kell dönteni a bírság mértékéről. Lényegében egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával a tekintetben, hogy mivel az alperes határozatában a határozathozatalt megelőző évi nettó árbevételt mint viszonyítási alapul szolgáló releváns tényállási elemet nem tüntette fel, ezért a határozat súlyosan jogszabálysértő.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróságnak a jogerős ítéletével helybenhagyott elsőfokú ítéletre kiterjedően történő hatályon kívül helyezését kérte arra alapítottnan, hogy a bírság mértéke tekintetében mind az első, mind a másodfokú bíróság a korábbi ítélőtáblai gyakorlattal szembehelyezkedve járt el. A bírság mértékének jogszerűsége tekintetében fenntartotta, hogy nem a bírság maximumhoz kapcsolódóan ítéltető meg a bírság mértékének helyessége. Hangsúlyozta, hogy határozatában rögzítette a 2005-2008. évi nettó árbevételeket, arra nem merült fel adat, hogy a felperes 2010. évi nettó árbevétele olyan drasztikus mértékben csökkent volna, hogy a kiszabott bírság meghaladta volna a bírság maximumot. A perben rendelkezésre áll a felperes 2010. évi nettó árbevétele, melyhez képest a kiszabott bírság a kiszabható maximum 0,5%-át sem érte el.

A Kúria a 2014. évi január hó 29. napján kelt Kfv.II.37.414/2013/8. számú végzésével a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Kf.649.905/2013/3. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette, a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályon kívül helyezte és az ezen másodfokú ítélettel elbírált elsőfokú ítélet hatályon kívül helyező rendelkezését hatályon kívül helyezve a bírság tekintetében az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróságnak a rendelkezésére állt a 2010. évi nettó árbevételi adat, ezért az értékelhető lett volna. Mivel a felperesnek a bírság összecszerűségével kapcsolatos keresete, a kereseti érvelése és indokai a perben felülbírálhatók, de azt az első- és másodfokú bíróság téves jogi álláspontja miatt nem bírálta el, ugyanakkor ezen kereseti kérelmet a Kúria az elsőfokú bíróság helyett nem bírálhatja el, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintve a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét a bírság vonatkozásában hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a bírság összecszerűsége tekintetében előterjesztett kereseti kérelem elbírálására, e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárásra előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak a felperes eredeti keresetlevelének 16-20. oldalain kifejtett, a Tpvt. 78.§ (3) bekezdésébe ütköző jogsértés kapcsán felsorolt érveket és indokokat kell megvizsgálnia és erről a kereseti kérelemről kell ismételt döntést hoznia.

A megismételt eljárásban a felperes a fennmaradó kereseti kérelmében a bírság tekintetében kérte az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és szükség szerint az alperes e körben történő új eljárásra kötelezését, másodsorban a határozat megváltoztatásával a bírság jelentős mérséklését. Álláspontja szerint az alperes elmulasztotta a bírság egyediesítését, az enyhítő és súlyosító körülményeket nem megfelelően értékelte, a bírság ezért a preventív céloknak nem felel meg.

Állította, hogy az alperesi határozat sérti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/B. §-ában foglaltakat, mert okszerűtlen következtetésen alapul és nem a tényállás kellő mértékben feltárt, bizonyított voltán. Utalt arra, hogy valójában a jogelődje tulajdonosa vásárolta meg őt, ezért nem állapítható meg a jogsértésért való felróhatósága. Kifogásolta, hogy a bírság alapösszege és a módosító százalékok nem kerültek feltüntetésre a határozatban, és nem indokolta meg a hatóság azt sem, hogy miért nyilvánvalóan hosszú idő az egyébként alapul vett 4 év. Az sem állapítható meg, hogy mennyiben enyhítő körülmény a hosszú időszakon átívelő eljárás.

Az alperes a megismételt eljárásban a fennmaradó kereseti kérelem elutasítását kérte, mert álláspontja szerint határozatában választ adott a vitatott kérdésekre. Hangsúlyozta azt is, hogy a Kúria határozott iránymutatást adott tételesen megjelölve a megismételt eljárás kereteit.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét a bírságösszege tekintetében, mint fennmaradó kereseti kérelmet, elutasította. Indokolása szerint a Kúria határozata pontosan megjelölte, hogy mely körben kell a bírságösszege tekintetében vizsgálódnia, a Tpt. 78.§-ának (3) bekezdésébe ütköző vélelmezett alperesi jogsértés tekintetében. Csak a bírságösszege tekintetében előterjesztett kérelmet kell értékelnie, amely körben nem vitás, hogy a felperes mint jogutód felel a jogelőd gazdasági erőfölénnyel való visszaélése miatti jogsértésért. A Pp. 339/B.§-a szerint a mérlegelési jogkörben hozott határozat a perbeli esetben jogszerűnek tekinthető a bírság mértéke tekintetében, mert a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége is kitűnik az alperesi döntéstől. Felülmérlegelésre, vagy a bírság méltányosságából való csökkentésére nincs mód. Az alperes az ügyben általa értékelt releváns enyhítő és súlyosító körülményeket határozatában feltüntette, rögzítette, hogy a határozat bírság mértékre vonatkozó – a 87-91. pontokban írt – rendelkezései a figyelembe vett súlyosító és enyhítő körülményeket felsorolták, értékelték. Az egyediesítés követelményeinek is megfelelően a rendelkezésre álló adatokat és körülményeket egyénileg mérlegelte, és a felperessel szemben kiszabott bírság mértéke aránytalannak, eltúlzottnak nem tekinthető. A jogsértéssel érintett 45 hónap alatt egy olyan hónap sem volt, amikor a felperesi jogelőd előfizetési díjakból egy hónapban származó bevétele lényegesen ne haladta volna meg a kiszabott bírság mértékét; a jogsértő időszak jelentős részében az egyéni díjsomagok előfizetési díjaiból és a hangforgalomból származó egy havi bevétel háromszorosa volt a bírság összegének, meghaladta a 7.3 milliárd forintos forgalmat. A más vállalkozás által tanúsított hasonló jogsértő magatartás, illetve a távközlési külön adó bevezetése a bírság szempontjából irreleváns.

A felperes fellebbezésében sérelmezte, hogy a bírság közleményekkel, az utólag bírsággal érintett időszakokkal, a jogutódlással és a bírságolás szempontjainak átláthatóságával kapcsolatos felperesi kifogásokat és érveket az elsőfokú bíróság nem értékelte. Sérelmezte, hogy a konkrét esetben az alperes a bírság szankciót nem kellőképpen egyediesítette, számos enyhítő körülményt nem vett figyelembe, így pl. azt sem, hogy a szolgáltatás igénybevételének a lehetősége bármely jogosult számára fennállt a jogelőd mellett. Továbbra is fenntartotta, hogy a bírság mértéke aránytalanul eltúlzott, és állította, hogy az alperesi hatóság saját korábbi határozatával is ellentétes megállapítást tett és következtetést vont le. Álláspontja szerint vizsgálni kellett volna, hogy az adott magatartás piacnak tekinthető-e, hogy a felperesi jogelőd nem volt kötelezett közvetítő választási szolgáltatás nyújtására, hogy több díjsomagját is egyetemesnek tekinthette a magyar jogszabályi rendszer alapján, továbbá fenntartotta álláspontját, hogy az alperes jogsértő módon járt el, az ágazat specifikus jogszabályi előírásoknak nem megfelelően. Kifogásolta, hogy az alperes a megismételt eljárásban – a korábbi eljárással szemben – nem tekintette enyhítő körülményként az állami

közrehatást, és állította, hogy éppen a bírság egyediesítésének körében van helye a speciális körülmények figyelembevételének, mely kötelezettségének sem a bíróság, sem az alperes nem tett eleget. Különösen sérelmezte a bevételi adatok tisztázatlanságát, mely körben hivatkozott arra, hogy az előzményi eljárásban (Vj-69/2005.) az alperes a bírság megállapítása során a vizsgált időszakot három részre bontotta, az érintett díjsomagok forgalmi bevételeit a hatóság 3.514.000.000 forintban határozta meg, a 2. számú díjsomagban a közvetítő szolgáltatás korlátozása megengedett volt, így a bírság alapját csökkenteni kellett volna 919.000.000 forinttal és a bírság alapjaként legfeljebb 2.595.000.000 forintot lehetett volna figyelembe venni. Különösen sérelmezte, hogy az alperes a korábbi 150.000.000 forint bírsággal szemben 200.000.000 forint bírságot szabott ki, melynél figyelembe vette a Hírközlési Hatóság megismételt marasztaló eljárásának hiányát. A bírság alapját képező időszakot is sérelmezte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróságnak a felperes fennmaradó kereseti kérelmének az elutasítására vonatkozó ítéleti rendelkezése helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy a bírság mértéke, szemben a felperesi állításokkal, nem volt aránytalan, szükséges mértékben és egyediesítés alapján került megállapításra, e körben határozata jogszerű volt. Kiemelte, hogy az alperesi határozat jogsértést megállapító rendelkezéseinek a vizsgálatára már nem kerülhet sor, csak a bírság mértékét lehet vizsgálni, részben a Kúria iránymutatása, részben a korábban már jogerősen elbírált kereseti kérelmek vonatkozásában. A felperes által felhozott 3.514.000.000 forinttal szemben állított 2.595.000.000 forint alapulvételével sem tartotta eltúlzottnak súlyosnak és aránytalanoknak a kiszabott bírságot.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a Kúria mint felsőbb bíróság iránymutatásának megfelelően a felperesi kereseti érvek mentén a Pp. 206.§-ában írtak szerint a rendelkezésére álló peradatoknak és bizonyítékoknak az egyenként és a maguk összességében való értékelésével, meggyőződése szerinti elbírálásával helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes fennmaradó kereseti kérelme sem teljesíthető. Döntésével és indokolásával a másodfokú bíróság egyetért. A felperes fellebbezésében nem hozott fel az elsőfokú bíróság ítéletének jogszerűségét megdöntő, megcáfoló, ezért a fellebbezése kedvező elbírálását eredményező érvelést, ezért a jogszerű elsőfokú ítélet megváltoztatására nem volt mód.

Hangsúlyozza a Fővárosi Törvényszék, hogy a jelen megismételt eljárásban csak és kizárólag a bírság összecszerűsége körében kellett állást foglalni, vizsgálva, hogy az alperesi határozat meghatározott pontjaiban jelzett súlyosító és enyhítő körülmények értékelésével a bírság megfelelő vagy sem.

A felperesi jogelődért való jogerősen elbírált felelősség, a jogelőd által 4 év alatt tanúsított jogsértés már nem volt vitatható a jelen eljárásban. Az volt csak vizsgálható, hogy a perbeli bírság meghaladja vagy sem a Tpvt. 78.§-ának (1) bekezdésében írt bírság maximumot illetőleg, hogy a hatóság által értékelt súlyosító és enyhítő körülmények mérlegelésével a határozatban kiszabott bírság megfelel-e az egyéni, speciális és generális prevenciók célokat szolgáló marasztalás követelményeinek.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az egyediesítés hiánya, a más szolgáltató piacra lépésével kapcsolatban kifejtett érvelés ténylegesen a felperes számára enyhítő körülményként nem volt figyelembe vehető. A felperes végső soron nem igazán tárt fel olyan, a Tpvt. 78.§-ának (3) bekezdésében példálózó jelleggel felsorolt mérlegelendő szempontok mellett javára értékelni elmulasztott olyan körülményt, amit megítélése szerint feltétlenül a javára kellett volna értékelni.

Az, hogy a Hungarotel joggal hihette azt, hogy az ágazat specifikus jogszabályi előírásoknak megfelelően jogszerűen járt el, sem a Hungarotel jogelődöt, sem a felperest nem mentesíti. Az, hogy az előzményi eljárásban a Hírközlési Hatóság eljárását az alperes enyhítő körülményként vette figyelembe, nem zárja ki, hogy az alperesi hatóság a megismételt eljárásában már ne enyhítő körülményként értékelje a más ágazati jogszabályok megsértését, különösen akkor, ha a hatóság az ágazati felügyeleti eljárást nem ismétli meg. Utal a törvényszék az 1/2002. Közigazgatási jogegységi határozatra is, mely szerint nincs annak akadálya, hogy a hatóság korábbi jogsértő magatartását vagy tévedését felismerve a jövőben jogszerű magatartást folytasson. Ebből következően nem volt jogsértő a felperes mint jogutód terhére megállapított bírság e körülmények miatt sem. A vizsgált időszaknak az előzményi eljárásban történt felosztása is irreleváns a jelen határozat vizsgálata szempontjából, de a felperes által megjelölt értékek továbbra is azt támasztják alá, hogy a terhére megállapított bírság nem eltúlzott.

A speciális jogutódlás részben irreleváns, részben már elbíralt körülmény, tekintettel arra, hogy a jogsértés kérdésében már jogerősen döntött a bíróság. Az alperes határozatának 88-91. pontjaiban a bírságkiszabás körülményeit, a súlyosító és enyhítő körülményeket számba vette, az egyediesítés követelményének eleget tett.

Nincs arra vonatkozó tilalom, hogy a megismételt eljárásban a korábbi, illetve korábbi mértékű szankciótól ne lehetne eltérni, más, vagy magasabb összegű bírság ne lehetne alkalmazható. Ezt támasztja alá az 1/2002. Közigazgatási jogegységi határozat is, miszerint a hatóság korábbi jogsértő gyakorlatától eltérhet.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben hangsúlyozottan, a felperes felelősségét lényegében a felperesi jogelőd jogsértését vitató érvek is felsorolásra kerültek, kiemeli a másodfokú bíróság, hogy ezzel a kérdéskörrel már nem lehetett foglalkozni, azt tényként kellett kezelni, hogy a jogsértés megtörtént. Abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a jogsértés folytán a kiszabott 200.000.000 forint bírság jogszerű volt, vagy sem.

Mivel a felperes e körben az elsőfokú bíróság ítéletének jogszerűségét megdönteni nem tudta, ezért a törvényszék a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság fennmaradó felperesi keresetet elutasító ítéletét helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes másodfokú perköltségét, valamint viselni a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39.§-ának (1) bekezdése és 46.§-ának (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illetéket.

Budapest, 2015. évi február hó 18. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, előadó,
dr. Sára Katalin sk. bírő

dr. Matheidesz Ilona sk. bírő